

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Kůchlerovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **J. Z.**
zastoupena obecným zmocněncem Ing. S. V.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2025, č. j. MPSV-2025/171134-918,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2025, č. j. MPSV-2025/171134-918, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 12. 8. 2024, č. j. 58986/2024/HKR (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše již přiznaného

a vypláceného příspěvku na péči ve výši 880 Kč s účinností od března 2024. Žalobkyni tak nadále náležel příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně.

2. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil prvoinstanční rozhodnutí tak, že žalobkyni od března 2024 náleží příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně (I. stupeň závislosti – lehká závislost – pro osoby starší 18 let věku) a od dubna 2025 se tento příspěvek zvyšuje na částku 4 900 Kč měsíčně (II. stupeň závislosti – středně těžká závislost – pro osoby starší 18 let věku).

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a ve vyjádření žalovaného

3. Žalobkyně předně namítala, že její zdravotní stav v období od března 2024 do dubna 2025 nebyl zhodnocen správně, když dle metodiky v tomto období nezvládala životní potřeby v kategoriích 1. mobilita, 6. tělesná hygiena, 8. péče o zdraví, 9. osobní aktivity a 10. péče o domácnost. Krátkodobě pak v přiměřeném standardu nezvládala potřeby v kategoriích 5. oblékání a obouvání, 2. orientace (při hypoglykemii), 4. stravování a 7. výkon fyziologické potřeby. Žalobkyně tvrdila, že Institut posuzování zdravotního stavu (v prvním stupni řízení) bagatelizoval závěry sociálního šetření, zejména pak ve vztahu k potřebám, které nelze zvládnout medikací nebo facilitací (péče o tělesnou hygienu, oblékání a obouvání, stravování a dodržování pravidel pro péči o zdraví), dále ignoroval některé podstatné skutečnosti uvedené v lékařských zprávách specializovaných lékařů.
4. V odvolacím řízení bylo provedeno posouzení zdravotního stavu žalobkyně za její přítomnosti, během kterého bylo konstatováno, že se nejedná o I. stupeň závislosti. Ačkoliv se zjevně jednalo o setrvalý nepříznivý zdravotní stav, byl stupeň závislosti změněn až k měsíci konání tohoto posouzení, tedy k dubnu 2025. To však nebylo v rozhodnutí nikterak odůvodněno.
5. V období od března 2024 do dubna 2025 žalobkyně reálně konzumovala péči v rozsahu odpovídajícím II. stupni závislosti s krátkodobými atakami odpovídající péči v III. stupni závislosti. Tomu odpovídala potřeba přítomnosti pečující osoby minimálně 4 hodiny denně. S ohledem na přiznání pouze I. stupně závislosti nemohla osoba zajišťující péči uplatňovat úlevy z povinných odvodů a *de facto* tak poskytovanou péči musela dotovat z vlastních zdrojů.
6. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 4. 11. 2025 uvedl, že v řízení byl vypracován posudek, který byl doplněn z důvodu předloženého ortopedického nálezu. Případ žalobkyně byl následně předložen jiné komisi k vypracování srovnávacího posudku, která při posouzení zdravotního stavu žalobkyně dospěla k závěru, že žalobkyně k datu podání žádosti nezvládala celkem 4 základní životní potřeby (mobilita, péče o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost), z důvodu zhoršení zdravotního stavu byly ke dni jednání komise (tj. 11. 4. 2025), na němž byla žalobkyně vyšetřena přítomným odborným lékařem, uznány ještě potřeby oblékání a obouvání a tělesné hygieny. Komise se též vyjádřila i k neuznaným potřebám. Žalovaný má za to, že zdravotní stav žalobkyně byl zhodnocen dostatečně přesvědčivě a komplexně a navrhl žalobu zamítnout.

III. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného správního. Za správnost vyhotovení: R. V.

orgánu, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body. Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání při splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s. ř. s. Soud dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.

8. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na péči jiné fyzické osoby, jsou-li starší jednoho roku a jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc jiné fyzické osoby potřebují při zvládání základních životních potřeb (§ 7 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů). Stupeň závislosti zákon definuje počtem základních životních potřeb bez pomoci nezvládaných v § 8 citovaného zákona.
9. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách přitom platí, že osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, ve stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, ve stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, ve stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
10. Dle § 9 nadepsaného zákona se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“).
11. Soud na tomto místě zároveň konstatuje, že pokud jde o správnost zjištěného zdravotního stavu žalobkyně, jedná se o odbornou medicínskou otázku, kterou nemůže soud a v zásadě ani správní orgán sám posoudit pro nedostatek odpovídající odborné kvalifikace, a proto se musí spoléhat na posudky předkládané k tomu kvalifikovanými odborníky – tj. posudkovými lékaři. Z tohoto důvodu tedy posuzuje zdravotní stav žadatelů v řízení, jehož výsledek na takovém posouzení závisí, v prvním stupni posudkový lékař a v odvolacím řízení posudková komise MPSV.
12. Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (viz § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. Za správnost vyhotovení: R. V.

např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). Vyplyvají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37).

13. Soud si je vědom obecné obtížnosti, s jakou lze hodnotit schopnost zvládání jednotlivých potřeb zejména u osob vyššího věku, které se potýkají s celou řadou zdravotních potíží, kdy je zapotřebí při posuzování jisté obezřetnosti. O to více je však nutné, aby posudková komise, potažmo žalovaný, své závěry ohledně zvládání či nezvládání dané potřeby zdůvodnili takovým způsobem, kterým bude odpovězeno na otázku, nakolik osoba zvládá jednotlivé aktivity vyhláškou označených potřeb. Nestačí, pokud komise (žalovaný) například pouze obecně uvede, že u účastníka řízení nebyly zjištěny důvody pro nezvládání potřeby, ale je naopak nezbytné, aby bylo ověřitelné, že byly testovány všechny aktivity vymezené vyhláškou ke každé potřebě, přičemž teprve konstatování zvládání všech těchto aktivit ze strany posuzovaného může vést ke skutečně přesvědčivému a přezkoumatelnému závěru o zvládání potřeby, a to i v návaznosti na odvolací námitky.
14. V případě žalobkyně bylo žalovaným v napadeném rozhodnutí v období od 14. 3. 2024 do 10. 4. 2025 shledáno nezvládání 4 základních životních potřeb, a to mobilita, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. V období od 11. 4. 2025 pak nezvládání 6 základních životních potřeb, a to mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost. K této změně mělo dojít na základě významného zhoršení zdravotního stavu doloženého ortopedickým nálezem ze dne 29. 1. 2025 a přešetřením při jednání komise.
15. Pokud by bylo u žalobkyně shledáno v každém období nezvládání ještě alespoň jedné potřeby, jednalo by se již o závislost ve vyšším stupni. Žalobkyní bylo ve správním řízení namítáno, že v období od 14. 3. 2024 nebyl posudkovým lékařem a posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové adekvátně hodnocen její zdravotní stav, zejména pokud jde o potřebu stravování, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby a potřeby oblékání a obouvání.
16. V žalobě pak uvedla, že v období od března 2024 do dubna 2025 nad rámec uznaných nezvládnutých potřeb nezvládala potřebu tělesné hygieny, krátkodobě pak nezvládala potřeby oblékání a obouvání, orientace, stravování a výkonu fyziologické potřeby. Posouzení zdravotního stavu za období od dubna 2025 žalobkyně před soudem nespороvala. V dané věci je tedy zásadní, zda se žalovaný přezkoumatelně vypořádal s tím, zda žalobkyně v období od března 2024 do dubna 2025 zvládala potřebu tělesné hygieny či nikoliv. Posudková komise MPSV v Ostravě ve srovnávacím posudku ze dne 7. 8. 2025 shodně se závěry posudkového lékaře i posudkové komise MPSV v Hradci Králové konstatovala, že do 10. 4. 2025 žalobkyně nezvládala 4 výše uvedené základní životní potřeby, v období od 11. 4. 2025 seznala (shodně s doplňujícím posudkem ze dne 11. 4. 2025), že vzhledem ke posudkově podstatné změně zdravotního stavu žalobkyně nezvládá 6 potřeb.
17. K žalobkyní již v průběhu správního řízení namítanému nesprávnému posouzení potřeby tělesné hygieny bylo během sociálního šetření dne 24. 4. 2024 zjištěno, že žalobkyně má v domě koupelnu se sprchou a židličkou, umyje se zcela sama. Zuby si vyčistí, vlasy omyje a nehty na ruku ostříhá. Další a konkrétnější skutková zjištění v prvostupňovém rozhodnutí či v rozhodnutí žalovaného absentují.

Za správnost vyhotovení: R. V.

18. Soud předně konstatuje, že námitky žalobkyně byly v tomto směru v odvolání velmi podrobné. Byly uváděny jednotlivé potíže se zvládáním konkrétních činností uvedených ve vyhlášce č. 505/2006 Sb. V odvolání k potřebě tělesné hygieny žalobkyně (resp. její zmocněnec) uvedla, že se jí při pobytu na lůžku nebo při sledování televize nechce vstávat a dochází k úniku moči či stolice bez kontroly. Dále odmítá provádět celkovou očistu, i přes vybavení domácnosti zohledňující její zdravotní stav je celková očista žalobkyně nutná výhradně s asistencí druhé osoby.
19. Posudková komise MPSV v Hradci Králové v posudku ze dne 7. 1. 2025 k potřebě tělesné hygieny pouze uvedla, že se nejedná o těžkou poruchu funkce obou horních nebo dolních končetin, ztrátu zraku ani duševních kompetencí bránících provedení celkové hygieny.
20. Žalobkyně nesouhlasila i se závěry posudku posudkové komise MPSV v Hradci Králové ze dne 7. 1. 2025. Tvrdila, že odůvodnění jednotlivých neuznaných potřeb je vágní, nevyvrací tvrzení podaná v odvolání a nejsou odůvodněny závěry komise, že žalobkyně danou potřebu zvládá. K potřebě tělesné hygieny žalobkyně uvedla, že vzhledem k její konstituci (morbidní obezita) je zvládnutí celkové hygieny v běžném standardu nemožné. Nemůže si umýt nohy od kolem dolů, podpažní jamky a některé kožní záhyby. Doplnující posudek posudkové komise MPSV v Hradci Králové ze dne 11. 4. 2025 na žalobkyní udávané obtíže nereagoval, nicméně od dubna 2025 konstatoval s ohledem na změnu zdravotního stavu žalobkyně, že ta nezvládá další dvě potřeby (mj. i potřebu tělesné hygieny). Závěry tohoto doplňujícího posudku byly poté potvrzeny ve srovnávacím posudku posudkové komise MPSV v Ostravě ze dne 7. 8. 2025.
21. Z žádného z výše uvedených dokumentů však konkrétně neplyne – a to i přes velmi konkrétní námitky žalobkyně - proč žalobkyni v období od 14. 3. 2024 do 10. 4. 2025 nebyly uznány potřeby, které v období od 11. 4. 2025 již uznané má (tělesná hygiena a oblékání a obouvání). Uvedené je ostatně hlavní a jediná žalobní námitka v nyní posuzované věci. Jde o námitku důvodnou.
22. Krajský soud tak konstatuje, že srovnávací posudek PK MPSV v Ostravě, ani v souhrnu s předchozím posudkem PK MPSV v Hradci Králové a doplňujícím posudkem, nesplňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost posudku, zejména pokud jde o hodnocení zvládání základních životních potřeb ve vztahu k odvolacím námitkám žalobkyně v otázce (ne)zvládnutí potřeby tělesné hygieny od března 2024 do dubna 2025.
23. Tento posudek je stěžejním podkladem v dané věci, proto je třeba jeho uvedené nedostatky přičíst napadenému rozhodnutí žalovaného a toto zrušit.

IV. Závěr a náklady řízení

24. S ohledem na výše uvedené proto krajský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 4 a 5 s. ř. s.). Úkolem žalovaného tak bude adekvátně a v reakci na námitky žalobkyně zdůvodnit změnu stupně závislosti, ke které mělo dle žalovaného dojít až v dubnu 2025 a nikoli v době podání žádosti o změnu výše příspěvku, tedy v březnu 2024.
25. Žalovaný, resp. posudková komise by se měla vyjádřit ke zvládání všech jednotlivých aktivit definujících základní životní potřeby. Zejména pak k potřebě tělesné hygieny za

období od března 2024 do dubna 2025. Zohlední celkový žalobkynin zdravotní stav a vysvětlí, zda a jak zjištěná onemocnění ovlivňují její schopnost relevantní aktivity zvládat.

26. Výroky o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněné dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, avšak v řízení náhradu účelně vynaložených nákladů nepožadovala, byla zastoupena zmocněncem, který rovněž žádné náklady řízení neúčtoval. Žalobkyně byla ze zákona osvobozena od povinnosti zaplatit soudní poplatek. Krajský soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a odst. 1, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 8. ledna 2026

JUDr. Martina Kůchlerová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně